

Andreja Šolar

dirigentka in umetniška vodja
Orkestra Slovenske vojske

Andreja Šolar je na Ljubljanski Akademiji za glasbo diplomirala iz glasbene pedagogike in dirigiranja, hkrati pa je zaključila študij dirigiranja na konservatoriju v Tilburgu v Brabantu na Nizozemskem. Izpopolnjevala se je pri dirigentu Georgu Pehlivanianu na akademiji v Gandii v Španiji, leta 2008 pa je uspešno končala študij na šoli Senior Musician Course v Združenih državah Amerike. Kot dirigentka sodeluje z različnimi orkestri, kot so Orkester Slovenske filharmonije, Simfonični orkester RTV Slovenija, Latvijski vojaški orkester, Orkester hrvaške mornarice, Osrednji orkester čeških oboroženih sil, Simfonični pihalni orkester iz Celovca, Simfonični pihalni orkester Johann-Joseph Fux konservatorija v avstrijskem Gradcu, Pihalni orkester Eendracht v Nieuwenhagerheidu na Nizozemskem, španski Akademski orkester iz Tavernesa de la Valldigna itd. Kot žirantka sodeluje v mednarodnih komisijah na tekmovanjih za pihalne orkestre v Sloveniji in Avstriji. Leta 2007 je prejela bronasto medaljo Slovenske vojske za izjemne zasluge požrtvovalnosti in prizadevnosti pri krepitvi in uspehih Ministrstva za obrambo, leta 2008 spominski znak Predsedovanje EU 2008 za sodelovanje pri izvedbi nalog Ministrstva za obrambo v okviru predsedovanja Republike Slovenije Svetu Evropske unije, leta 2010 medaljo načelnika Generalštaba Slovenske vojske za zasluge pri razvoju in krepitvi Slovenske vojske ter leta 2017 bronasto medaljo Andrej Komel pl. Sočerban za kulturne dosežke.

• **Dirigiranje ste študirali pri Marku Letonji na Akademiji za glasbo kot tudi pri Janu Cobru, ki je odigral pomembno vlogo pri razvoju nizozemskih in mednarodnih pihalnih orkestrrov. Kakšna je bila razlika med študijem v Sloveniji in na Nizozemskem?**

Vzporedno s študijem glasbene pedagogike v Ljubljani me je profesor Jan Cober povabil na študij dirigiranja na Nizozemsko, kjer sem pridobila obsežna znanja iz dirigiranja, literature za pihalne orkestre ter metode dela. V deželi, kjer je tako močna tradicija pihalnih orkestrrov, sem se imela možnost učiti od najboljših poznavalcev tega področja. Odprle so se mi možnosti obiskovanja vaj najboljših orkestrrov in se učiti pri Janu Cobru, ki je, kot ste že omenili, veliko ime na področju pihalnih orkestrrov, z neskončno širino znanja in izkušenj. Spoznala sem nov svet, imela najboljši dostop do vseh informacij na tem področju in obiskovala najpomembnejše festivale, konference in tekmovanja, kar delam še danes, saj je treba slediti novostim in trendom v svetovnem merilu. Študij dirigiranja pa se nikoli povsem ne konča, zato sem se odločila nadaljevati šolanje pri profesorju Marku Letonji na Akademiji za glasbo v Ljubljani in se posvetiti tudi simfoničnim orkestrrom. Oba študija sta mi pokazala pot, po kateri mora vsak mladi dirigent stopati in širiti svoje znanje. Tako Jan Cober kot Marko Letonja sta mednarodno uveljavljena dirigenta z bogatimi izkušnjami. Ne le da sta izjemna na svojem poustvarjalnem področju, temveč sta tudi izjemna pedagoga. Dirigentski poklic ni le poznavanje partiture in vodenje vaj, temveč zahteva veščine, ki se jih ne da ravno naučiti, vendar jih pridobimo z izkušnjami. Oba sta z nami, študenti, delila svoje izkušnje in ravno to podajanje mi je najbolj ostalo v spominu in mi odgovorilo na marsikatero vprašanje ter pomirilo raznovrstne dileme.

Razlika med obema študijema je predvsem v inštrumentariji in literaturi. Na Nizozemskem smo poleg svetovne literature za simfonične orkestre imeli poudarek na literaturi za pihalne orkestre in tudi vodili vaje pihalnih orkestrrov, medtem ko smo v Ljubljani delali s simfoničnim orkestrrom in partiture preigravali s klavirjem. Klavirska partiturna igra je imela pomembno vlogo, medtem ko na Nizozemskem ni bil pogoj igranje klavirja, temveč enega izmed pihalnih inštrumentov. Študenti dirigiranja vseh letnikov smo sestavili orkester in dirigirali drug drugemu.

• **Zaposleni ste kot umetniška vodja in dirigentka v Orkestru Slovenske vojske. Ste morali tudi vi opraviti strokovno vojaško usposabljanje?**

Delovno mesto »umetniški vodja dirigent« ni nikakršna izjema v sistemu delovnih mest na Ministrstvu za obrambo, tako da sem kot vsi drugi vojaški uslužbenci morala opraviti enkratno temeljno vojaško usposabljanje, vsakoletno pa opravljamo teste PGS – preverjanje gibalnih sposobnosti – in opravimo streljanje.

• **Kaj je po vašem mnenju avtoriteta v orkestru? Kako vas je orkester sprejel, ko ste prevzeli dirigentske vaje? Ste imeli kaj težav z avtoriteto, kako ste jo vzpostavili?**

O avtoriteti je težko govoriti, to se predvsem čuti. Sama jo opredeljujem bolj kot karizmatičnost, te se ne da naučiti in jo imajo le redki na svetu. Sama poskušam biti profesionalna in stati za delom, ki ga opravljam, ter suvereno podajati interpretacijo, z zavedanjem, da nisem popolna in da še ne znam vsega, vendar sem do svojega dela odgovorna in delujem po svojih sedanjih zmožnostih. Izkušnje so namreč tiste, ki mi povedo, ali sem na pravi poti ali včasih malo skrenem. Predvsem pa so napake naše najboljše vodilo, če se jih seveda zavemo.

Pred 16 leti sem bila v Orkestru SV zaposlena kot tolkalistka, in kadar sem stopila pred orkester v dirigentski funkciji, ni bilo lahko. Morate se zavedati, da ljudje težko sprejmejo, kadar nekdo izmed »njih« prevzame vodilno funkcijo. Drugo dejstvo je najbrž tudi to, da so bile to moje prve izkušnje s profesionalnim orkestrrom. Vsak inštrumentalist ima med študijem možnost vaditi vsakodnevno na svojem inštrumentu, kar je bistvena razlika glede na študij dirigiranja. Dirigenti se res začnemo učiti, šele ko končamo študij in nas »vržejo v vodo«. Če splavaš, dobiš še kakšno nadaljnjo možnost, sicer pa ne. Kako me je takrat sprejel orkester, bi najbrž morali vprašati glasbenike, vendar mislim, da ne bi dobili enotne zgodbe. Če pa vprašate mene, bi se na tem mestu zahvalila vsem glasbenikom, ki so mi vsa ta leta bogatili izkušnje in bili izjemni. Kljub vsem težavam smo ohranili profesionalen odnos, odigrali nešteto izvrstnih koncertov, predvsem pa, kar je najpomembnejše, se je z leti naše zaupanje poglobilo, kar je čutiti tudi pri umetniškem poustvarjanju.

• **Kot dirigentka gostujete v različnih orkestrih po svetu. Katera je bila vaša najlepša izkušnja glasbenega sodelovanja?**

Prav vsako gostovanje ima svoj čar in me glasbeno obogati. Biti gostujoča dirigentka je povsem drugače kot biti stalna dirigentka. Kadar te orkester ne pozna, si zanje zanimiv, prineseš določeno svežino in svoj pristop, zato je koncentracija popolnoma drugačna kot pri stalnem orkestru, ki tvoj način dela pozna do potankosti in ga težko presenetiš. So pa tudi seveda prednosti »domačega« orkestra, saj poznajo moj način dela in za določene stvari potrebujemo manj besed ter si enostavno samo sledimo.

• **Čeprav je Orkester Slovenske vojske protokolarni orkester, je dejaven tudi na kulturnem področju. Ga imate za ambasadorja kulture?**

Seveda, imam ga za ambasadorja kulture. Kadar program ni pogojen z zahtevami ali pričakovanji organizatorjev, ga oblikujem na podlagi neke ideje, rdeče niti ali sporočila, v katerem poskušam zajeti predvsem originalna dela za pihalni orkester in dobre transkrip-

cije svetovne zakladnice klasične simfonične literature. Dvakrat letno povabimo tudi gostujočega dirigenta (civilnega in vojaškega), ki sam izbere program, ker s tem prinese svežino in velikokrat tudi literaturo svoje narodnosti, kar je interpretativno navdihujoče. Civilne dirigente povabim na podlagi prepoznavnosti in mednarodne uveljavljenosti ali jih srečam na konferencah in jih spremljam na festivalih ter koncertih in tako prepoznam kakovosti. Pri vojaških dirigentih pa gre za dvostransko, vzajemno sodelovanje.

• **Kako pa je z gostovanjem ORK SV v tujini?**

ORK SV veliko gostuje v tujini, in sicer tako celoten orkester kot big band in komorne skupine. Posebna gostovanja v tujini so sodelovanja na »Tatoo« festivalih, kjer sedeluje »šov« zasedba. Zelo odmevni so bili, letos že tretjič zaporedoma, koncerti v avstrijskem Innsbrucku na festivalu *Innsbrucker Promenadenkonzerte*, kjer vsako leto navdušimo s klasično tujo in slovensko literaturo. Za januar pripravljamo gostovanje v Rimu, kot vsako leto pa nas v juniju čaka kar nekaj gostovanj komornih zasedb v okviru dneva državnosti.

• **Orkester pogosto sodeluje z mednarodno priznanimi solisti, posebno pozornost pa namenite tudi mladim, perspektivnim glasbenikom. S kom najraje sodelujete?**

Toliko imen bi si zaslužilo omembo, da ne bi bilo prav, če bi izpostavila le nekatere. Sodelovanje s solisti je vedno posebno doživetje in bi si želela, da bi v prihodnje lahko več pozornosti namenili povabim izjemnih solistov. Vsekakor pa je izrednega pomena, da podpremo mlade, še ne uveljavljene talente, ker s tem pridobijo pomembne izkušnje za nadaljnjo kariero. Solističnega izvajanja si želi mnogo glasbenikov, vendar žal za vse ni prostora. V sezoni je koncertov, na katerih bi lahko tovrstni solisti sodelovali, malo, saj tako kot drugi profesionalni orkestri nimamo vnaprej določenih abonmajev, temveč dva do tri koncerte letno, preostali koncerti pa so skorajda nenačrtovani in po Sloveniji, kjer si želijo bolj sproščenih programov. Delovanje našega orkestra se nekoliko razlikuje od simfoničnih orkestrrov, saj isti glasbeniki pokrivajo vse zasedbe v orkestru in to, da imamo v enem letu več kot 240 nastopov vseh zasedb, je dovolj zgovorno, da je načrtovanje večjih projektov, kot je abonma, praktično nemogoče.

• **Oba slovenska profesionalna orkestra se ne pojavljata prav pogosto v medijih. Ali pogrešate več objav – bi si želeli, da bi mediji večkrat pisali o vašem delu in orkestru?**

Seveda. Za promocijo bi moral skrbeti piar, ki bi deloval samo za orkester.

• **S piarjem ali brez njega, upam, da se bodo časi spremenili in bo tu in tam le mogoče kaj prebrati o Orkestru Slovenske vojske, saj (poleg številnih protokolarnih ceremonij) vsako leto izvede zanimive projekte, ki bi si vsekakor zaslužili omembo v odmevnih slovenskih medijih.**

Larisa Marjanović